

การเขียนอภิปรายผลการวิจัยให้ผู้อ่าน

ดร. จักรกฤษณ์ โปคาพล¹

บทนำ

การอภิปรายผลการวิจัยเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะเป็นการประเมินผลการวิจัย เพื่อเป็นการให้เหตุผลยืนยันว่าผลการวิจัยที่ได้ น่าเชื่อถือ ถูกต้อง เป็นจริง โดยชี้ให้เห็นว่า ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ตรงตามข้อเท็จจริงที่พบ โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยคนอื่น ผลการวิจัยนั้นเป็นไปตามแนวความคิด ทฤษฎีอะไรบ้าง รวมทั้งมีความขัดแย้งหรือไม่ ถ้ามีความขัดแย้ง จะต้องอธิบายเหตุผลและหาข้อมูลสนับสนุน ชี้แจงความเป็นไปได้ของผลการวิจัยนั้น การเขียนส่วนนี้เป็น การเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้แสดงทักษะเชิงวิพากษ์ มาอธิบายงานวิจัยให้ผู้อ่านได้เข้าใจ ดังนั้นการเขียนให้ ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย และน่าอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับการอภิปรายผล

ความหมายการอภิปรายผล

การอภิปรายผล หมายถึง การอธิบายว่าทำไมผลการวิจัยจึงเป็นอย่างนี้และเขียนเพื่อชี้ให้เห็นว่า ผลการวิจัยของเราที่ได้ สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของท่านอื่นอย่างไร ถ้าสอดคล้อง สอดคล้อง อย่างไร ในประเด็นใด แต่ถ้าขัดแย้งเราจะต้องหาสาเหตุหรือเหตุผลมาอธิบายที่ทำให้ผลการวิจัยออกมาอย่าง นี้จากเอกสารต่างๆ หรือเหตุผลของผู้วิจัยเอง

ส่วนประกอบของการอภิปรายผล

การเขียนอภิปรายผลการวิจัย โดยปกติจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

1. ศึกษาอะไร

ในขั้นตอนนี้ คือผู้วิจัยบอกให้ผู้อ่านทราบว่างานวิจัยเกี่ยวกับอะไร หรือหมายถึง วัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยนั่นเอง

จากวัตถุประสงค์การวิจัย.....

จากสมมติฐานข้อที่.....

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. ผลที่ได้รับเป็นอย่างไร

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะรายงานผลการวิจัยที่ดำเนินการมาว่าเราพบเจออะไร บ้าง

ผลการวิจัยพบว่า.....

3. เป็นเพราะอะไร

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยให้เหตุผลว่าผลการวิจัยที่ค้นพบ เกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมถึงเป็นเช่นนี้ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรู้ความเข้าใจ และผลจากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัยว่ามีมากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า.....

4. สอดคล้องกับใคร

เป็นการยืนยันผลการวิจัยของเราที่ได้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของท่านอื่นอย่างไร

สอดคล้องกับ....ชื่อ(ปีพ.ศ.) ที่กล่าวว่า.....

ดังที่.....ชื่อ(พ.ศ.).....ที่ว่า.....

รูปแบบการอภิปรายผล

ทองสง่า ผ่องแผ้ว(2550) กล่าวว่า จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้
แบบที่ 1 ให้นำการอธิบายเหตุผล หลังสรุปผลการวิจัย

1. กรณีสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

...(ผลการวิจัย).....สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ/อาจเป็นเพราะ ...(อธิบายเหตุผลที่น่าเชื่อถือ ลักษณะที่เกิดผลดังกล่าว มีการอ้างอิงทฤษฎี กล่าวถึงความสำคัญของผลการวิจัยและความจำเป็นสำหรับการวิจัยเพิ่มเติม)... สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ(ยกงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยเท่านั้นมาเขียนจากบทที่ 2 หัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)..

2. กรณีไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

...(ผลการวิจัย).....ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ/อาจเป็นเพราะ ...(อธิบายเหตุผลที่น่าเชื่อถือ ลักษณะที่เกิดผลดังกล่าว มีการอ้างอิงทฤษฎี กล่าวถึงความสำคัญของผลการวิจัยและความจำเป็นสำหรับการวิจัยเพิ่มเติม)... สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ(ยกงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยมาเขียนจากบทที่ 2 หัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)..

แบบที่ 2 ให้นำการอธิบายความสอดคล้องกับผลการวิจัย หลังสรุปผลการวิจัย

1. กรณีสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

..(ผลการวิจัย).....สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้..

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ(ยกงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยหรือศึกษาเท่านั้นมาเขียนจากบทที่ 2 หัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)..ทั้งนี้เพราะ/อาจเป็นเพราะ ...(อธิบายเหตุผลที่น่าเชื่อถือ ลักษณะที่เกิดผลดังกล่าว มีการอ้างอิงทฤษฎี กล่าวถึงความสำคัญของผลการวิจัยและความจำเป็นสำหรับการวิจัยเพิ่มเติม)...

2. กรณีไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

..(ผลการวิจัย).....ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้.. สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ(ยกงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยหรือศึกษาเท่านั้นมาเขียนจากบทที่ 2 หัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)..ทั้งนี้เพราะ/อาจเป็นเพราะ ...(อธิบายเหตุผลที่น่าเชื่อถือ ลักษณะที่เกิดผลดังกล่าว มีการอ้างอิงทฤษฎี กล่าวถึงความสำคัญของผลการวิจัยและความจำเป็นสำหรับการวิจัยเพิ่มเติม)...

การเขียนอภิปรายผลให้ผู้อ่าน

การอภิปรายผลที่ดี ต้องสามารถสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย โดยการเรียงลำดับข้อมูลในองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ครบถ้วน และเขียนเป็นลำดับขั้นตอนให้อ่านได้ง่าย ดังนี้

1. ไม่ควรอภิปรายผลจากผลการวิจัยทั้งหมด ควรเลือกเฉพาะสิ่งที่เราสนใจ หรือเป็นสิ่งสำคัญในแต่ละประเด็น สำหรับการอภิปรายผลในเชิงลึกในแต่ละด้าน
2. ควรเริ่มต้นอภิปรายผลด้วยผลการวิจัยเชิงปริมาณ และตามด้วยผลการวิจัยเชิงคุณภาพ
3. ควรให้เหตุผลร้อยรัดกันไปและมีการอ้างอิงผลงานคนอื่นอย่างน้อย 3 คนในแต่ละประเด็น

เอกสารอ้างอิง

- ทองสง่า ผ่องแผ้ว. (2550). การเขียนวิทยานิพนธ์ : การเขียนอภิปรายผลแบบมีอาชีพ. ค้นจาก
เว็บไซต์ <http://www.gotoknow.org/posts/140717> เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2556
- บุญมี พันธุ์ไทย. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- บุญเลี้ยง ทুমทอง. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยหลักสูตรและการสอน. นครราชสีมา: โรงพิมพ์แหลม
ทอง.
- ประกายรัตน์ สุวรรณ และ อมรวิทย์ วิเศษสงวน. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
โปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 20. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรการ
พิมพ์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ.
สำนักพิมพ์สามลดา.